

День вшанування пам'яті жертв Голокосту

Щорічно 27 січня міжнародна спільнота вшановує пам'ять жертв Голокосту.

27 січня 1945 року війська 1-го Українського фронту звільнили один із найбільших нацистських таборів смерті – Аушвіц-Біркенау.

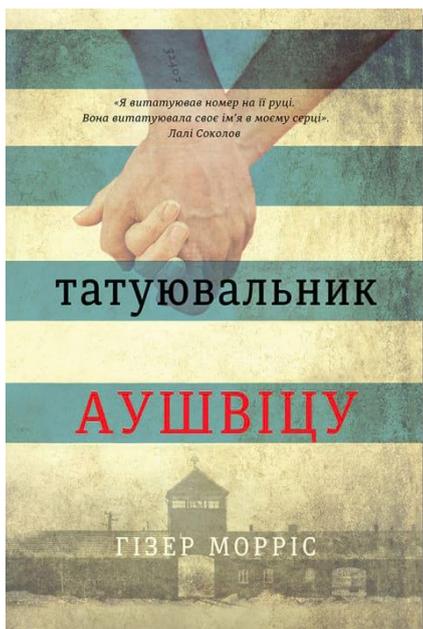
Під час Другої світової війни 6 мільйонів євреїв стали жертвами нацистської політики, що передбачала знищення народів і груп, які нацисти вважали загрозою або неповноцінними. Близько 1,5 мільйона з них були з території сучасної України.

«Голокост, який призвів до знищення однієї третини євреїв і незліченної кількості представників інших національностей, завжди слугуватиме всім людям пересторогою про небезпеки, які приховують у собі ненависть, фанатизм, расизм та упередження...»

– таке формулювання містить резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 2005 року, якою запроваджено пам'ятну дату.

Пропануємо до вашої уваги віртуальну книжкова виставка до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту **“Лихо століття”**

Лихо століття

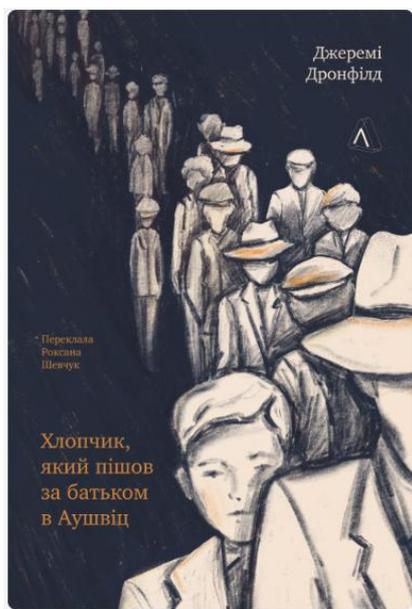

Морріс Гізер.

Татуювальник Аушвіцу

В Аушвіц Лалі потрапив у квітні 1942 року. Коли нацисти побачили, що він знає кілька мов, то призначили його робити татуювання порядкових номерів новим в'язням. Одного разу у черзі він зустрів перелякану до смерті дівчину, у якої стерся номер. Її звали Гіта Фурман. Ще тоді, під час першої зустрічі, Лалі поклявся вижити у таборі й одружитися з нею. За два з половиною роки ув'язнення він бачив усе — жадливі звірства і злочини, приголомшливі акти хоробрості й самопожертви. Та ризикуючи власним життям, Лалі використовує своє привілейоване становище, щоб врятувати своїх близьких друзів і Гіту.

«Татуювальник Аушвіцу» — це унікальне свідчення справжнього досвіду Лалі Соколова — людини, яка залишила слід на шкірі тисяч ув'язнених Аушвіцу. Але головне — ця історія доводить, що навіть у найтемніші часи людину рятує тільки любов.

Дронфілд Джеремі.

Хлопчик, який пішов за батьком в Аушвіц

Таємний щоденник, що став свідченням реальних злочинів нацистів

У 1939 році столяр із Відня Густав Кляйнман разом із шістнадцятирічним сином Фріцом потрапляють у руки гестапо, а згодом у концентраційний табір Бухенвальду. Вони дивом виживають після жорстоких знущань нацистів.

Але згодом, смерть до них підкрадається ближче: Густав дізнається, що його відправляють до Аушвіца, а для Фріца відпустити батька — немислимо. Відчайдушно прагнучи бути разом, юнак робить божевільний вибір — наполягає на тому, що теж повинен піти. Для нацистів це рішення дається з легкістю, адже один табір смерті не відрізняється від іншого.

Протягом шести років жаху і незмірних страждань живими їх тримає одна річ — любов і надія на майбутнє.

Бойн Джон.

Хлопчик у смугастій піжамі

З нагоди Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту в читальному залі бібліотеки для дорослих діє книжкова виставка – спогад «Голокост – це жах, це біль».

Пропонуємо всім бажаючим ознайомитися з виданнями, які представлені на виставці, та вшанувати світлу пам'ять мільйонів безневинно убитих людей різних національностей, більшість з яких були євреї. Адже сьогодні ми, нове покоління, повинні берегти пам'ять про Голокост, формувати наш світогляд в умовах толерантності і належного ставлення до загальнолюдських цінностей, щоб більше ніколи у світі не повторилася ця жахлива трагедія в світовій історії.

ЧОРНА КНИГА

Чорна книга – це свідчення про злочинне повсюдне знищення євреїв німецько-фашистськими загарбниками в тимчасово окупованих районах Радянського Союзу та таборах знищення в Польщі під час війни 1941–1945 років

Вперше пропонується український переклад «Чорної книги» – збірки свідчень і документів про Голокост, зібраних Єврейським антифашистським комітетом у роки Другої світової війни. Оригінальний текст книги було набрано 1947 року, однак розгортання антисемітської кампанії в СРСР завадило її публікації. 1980 року збірку вперше видано в Єрусалимі на основі підготовчих матеріалів, виявлених в особистому архіві Іллі Еренбурга його дочкою Іриною. «Це велика удача, що нам вдалося підтримати видавництво "Чорної книги" Гроссмана та Еренбурга українською мовою, – зазначив директор видавничих проєктів Фонду "Меморіал Голокосту "Бабин Яр" Олег Шовенко. – Це був перший проєкт, який одразу після війни документував злочини нацистів проти євреїв на території Радянського Союзу. І він містить важливі факти про ці події. Окрім того, поява такої книги – важлива віха на шляху осмислення трагедії і розповсюдження знання не тільки про факти, а й про сприйняття трагедії її сучасниками».

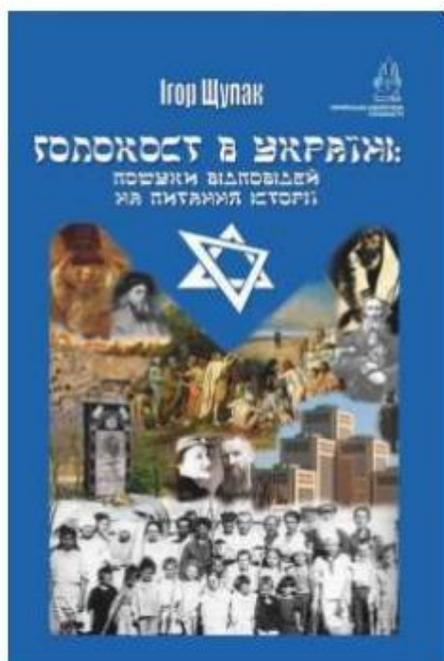
Укладено за редакції Василя Гроссмана та Іллі Еренбурга.

Бабин Яр: історія і пам'ять

У книзі подається історія трагедії Бабиного Яру та досліджується політика щодо пам'яті про Бабин Яр. Видання стало результатом співпраці науковців із різних галузей знання і різних країн світу - України, Канади, Нідерландів, США, Ізраїлю, Франції, яких поєднало усвідомлення важливості збереження пам'яті про Бабин Яр як символ Голокосту та інших трагедій ХХ століття.

У низці наукових статей автори досліджують різноманітні культурні, політичні й історіографічні аспекти Бабиного Яру, не уникаючи опису запеклих суперечок та незручних питань, що супроводжують процес увічнення пам'яті. У текстах - хвилюючі історії свідків масових страт, а також розповіді письменників, митців, які відчували величезну потребу відобразити у своїй творчості трагедію Бабиного Яру.

Ігор Щупак

Голокост в Україні : пошуки відповідей на питання історії

Запропонований навчальний посібник складений відповідно до авторської програми з історії Голокосту в Україні з урахуванням положень нової редакції програм з історії України та всесвітньої історії для загальноосвітніх навчальних закладів.

Автор розглядає Голокост на території України в контексті історії України, історії єврейського народу, всесвітньої історії. У книзі згадані важливі історичні події та явища, що позначилися

в майбутньому на міжнародних та міжрелігійних стосунках і місці євреїв у цих стосунках. Розглядаючи ключові історичні явища, автор на доступному для учнів рівні намагався

здійснити їх аналіз, звертаючи увагу на соціально-психологічні аспекти історичних проблем та їх відлуння в сьогоденні.

При підготовці посібника автор використовував енциклопедично-довідковий матеріал, монографії, навчальні посібники, а також збірки документів та архівні матеріали, у тому числі із фондів Музею «Пам'ять єврейського народу та Голокост в Україні». Автор прагнув, спираючись на викладені факти та зроблені узагальнення, спонукати читачів до пошуку власних відповідей на питання історії.

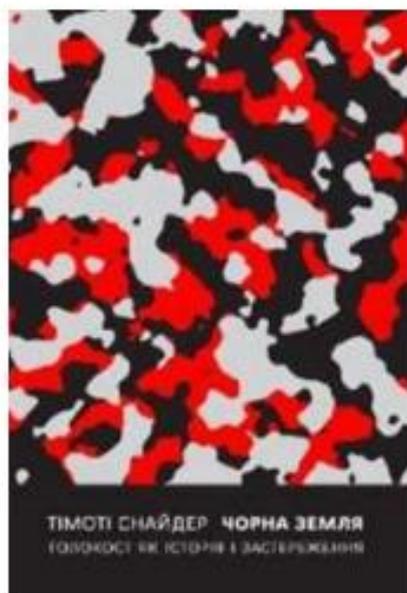

Н.В. Горбач та ін.

Голокост : художні виміри української прози

У колективній монографії вперше осмислюються основні віхи і напрямки рецепції Голокосту в українській художній літературі, аналізуються твори письменників ХХ - початку ХХІ ст., у яких розкриваються долі та взаємини людей різних національностей під час Другої світової війни. Акцентовано увагу на тому, що у творах української художньої прози про Шоа трагедія єврейського народу висвітлюється в рідчій травматичного досвіду країни в роки нацистської окупації та ширше. 30 - 50-х років ХХ ст.

Видання розраховано на науковців, студентів та широку читацьку аудиторію.

Тімоті Снайдер

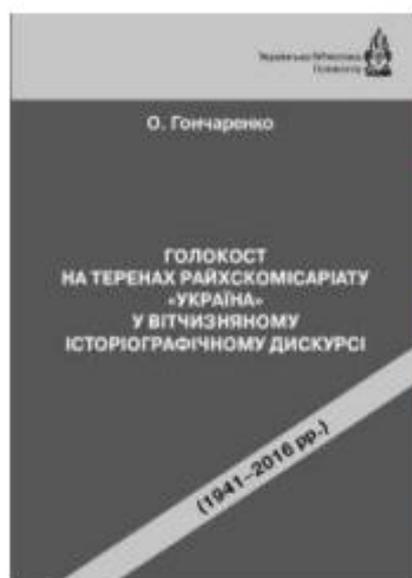
Чорна земля. Голокост як історія і застереження

Ґрунтовне дослідження історика Тімоті Снайдера пропонує новий погляд на великий злочин ХХ століття й водночас розкриває ризики, з якими ми стикаємося в ХХІ столітті. На основі нових джерел із історії Східної Європи і забутих свідчень вціпілих, «Чорна земля» визначає Голокост як подію, яка є нам ближчою і зрозумілішою, ніж здається на перший погляд.

На думку Снайдера, Голокост постав в уяві Гітлера як стратегія відновлення балансу на планеті та отримання необхідних німцям ресурсів через ліквідацію євреїв. Україна, за «Чорною землею», не опинилася на марґінесі географії Голокосту, а стала її центром. Вона і є та «чорна земля», де «остаточне розв'язання» єврейського питання набуло таких жажливих форм і призвело до реалізації ідеї «життєвого простору» Гітлера.

Назва «Чорна земля» (Black Earth) має подвійне значення: з одного боку, йдеться про чорнозем із прямою відсилкою до України та плодючих ґрунтів загалом, з іншого ж боку - про планету Земля, що занурюється в темряву.

У своїй книзі Снайдер наголошує на необхідності переосмислити уроки Голокосту. Адже, не зрозумівши уроків минулого, ми ставимо під загрозу майбутнє.

О. Гончаренко

Голокост на теренах райхскомісаріату "Україна" у Вітчизняному історіографічному дискурсі (1941-2016 рр.): монографія

У монографії зроблено спробу проаналізувати досягнення українських істориків у сфері вивчення історії Голокосту. Автор зупиняється на оцінці досягнень дослідників, які вивчали нацистський геноцид євреїв на теренах Райхскомісаріату «Україна» – найбільшого із нацистських окупаційних адміністративних утворень. Велику увагу приділено з'ясуванню відображення широкого спектру українсько-єврейських відносин у добу Голокосту. Напрацювання автора дають змогу зорієнтуватися у великому масиві праць з історії Голокосту, які наявні у сучасній українській історіографії.

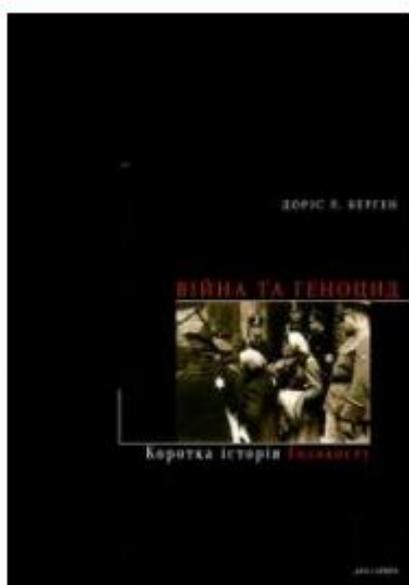
Книга адресована фахівцям-історикам, аспірантам, студентам і всім, хто цікавиться українською історіографією, історією Другої світової війни і Голокосту.

Пол Левін, Стефан Брухфельд
Перекажіть це дітям вашим...
Книга про Голокост в Європі 1933-1945

У 1998 році колишній прем'єр-міністр Швеції Йоран Перссон розпочав загальнонаціональну інформаційну кампанію з історії Голокосту «Жива історія». Книга Стефана Брухфельда і Пола Левіна стала центральною частиною цього проекту.

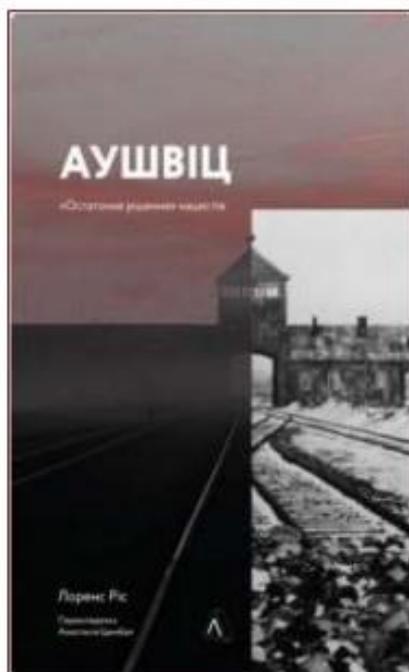
Автори періодично оновлюють книгу відповідно до найновіших міжнародних досліджень. Створюючи її, вони прагнули об'єктивно описати масштабні та епохальні історичні події, зосереджуючись на фактах та поєднуючи висновки величезної кількості досліджень з долями людей.

Доріс Л. Берген
Війна та геноцид. Коротка історія Голокосту

Доріс Леанна Берген — канадський академік та історик Голокосту. Берген має німецьке та українське походження. Члени її сім'ї в Європі стали свідками Голокосту.

Досліджуючи одну з визначальних подій ХХ століття, Доріс Л. Берген розглядає Голокост у його історичному, політичному, соціальному, культурному та воєнному контекстах. На відміну від багатьох інших підходів до вивчення Голокосту, в цьому виданні розглядаються переслідування не лише євреїв, але й інших груп, що постраждали від нацистів: роми, гомосексуали, поляки, радянські військовополонені, люди з інвалідністю та інші групи, визнані небажаними. Доріс Л. Берген аналізує дві взаємопов'язані цілі, які рухали нацистську програму завоювання та геноциду — очищення так званої арійської раси та розширення її життєвого простору — та обговорює, як ці цілі вплинули на перебіг Другої світової війни. Авторка залучає численні свідчення злочинців, жертв та свідків. Книга є актуальною та суспільно важливою.

Лоренс Піс
АУШВІЦ. Остаточне рішення нацистів

Аушвіц - місце одного із найжорстокіших злочинів людства. Про кількість загиблих у «таборі смерті» досі сперечаються історики - на Нюрнберзькому процесі озвучили жахливу цифру 4 мільйони. Через знищення частини документів його історія не досліджена повністю, хоч із часу звільнення в'язнів концтабору минуло понад 75 років.

Для створення книжки Лоренс Піс взяв близько 100 унікальних інтерв'ю в очевидців подій. Завдяки розмовам із вцілілими колишніми в'язнями, наглядачами-злочинцями й вивченню архівних матеріалів автор дає вичерпну картину того, що діялося в «таборі смерті». Піс доводить, що Аушвіц ніколи не замислювався для знищення євреїв, а «остаточне рішення щодо єврейського питання» ніколи не вважалося єдиним його завданням - хоча згодом саме ці два пункти стали його метою існування.

Книжка «Аушвіц» не тільки дозволяє нам побачити жахливу мініатюру ідеального суспільства з поглядом нацизму, а й дає шанс зрозуміти людську природу в екстремальних умовах. А завдяки цьому усвідомленню ми зможемо багато чого зрозуміти й про себе.

41